

РЕШЕНИЕ

№ 131

гр. София, 17.03.2025 г.

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и шести февруари две хиляди двадесет и пета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БИСЕР ТРОЯНОВ
ЧЛЕНОВЕ: БИЛЯНА ЧОЧЕВА
ПЕТЯ ШИШКОВА

в присъствието на секретаря Галина Иванова и прокурора от ВП Росица Славова, като разгледа докладваното от съдия Шишкова КНД № 54 по описа за 2025 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 346, ал. 1 от НПК.

Образувано е по повод на постъпила касационна жалба от защитника на подсъдимия Г. Р. В. срещу решение № 96 от 12.11.2024 г., постановено по ВНОХД № 124/24 г. по описа на Бургаския апелативен съд, с което е потвърдена присъда № 8 от 02.04.2024 г. по НОХД № 637/23 г. на Сливенския окръжен съд. Подсъдимият е признат за виновен в това, че на 27.04.2023 г. в с. Г. О., общ. С., на ул. "Т. И. В." № 4, умишлено умъртвил рождения си син Р. Г. Р., и на основание чл. 116, ал. 1, т. 3 вр. чл. 115 от НК е осъден на лишаване от свобода за срок от петнадесет години при първоначален строг режим, като е признат за невиновен и оправдан по обвинението да е извършил деянието с особена жестокост. Приспаднато е задържането по мярка за неотклонение. В тежест на Г. В. са възложени направените разности.

Жалбоподателят се позовава на всички касационни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. Счита, че въззивната инстанция е пропуснала да констатира съществуващите противоречия в показанията на свидетелите Б. Г., И. Р. и Н. Р. относно случилото се в коридора на къщата, а им е дала вяра, в резултат на което не е изяснила правилно механизма на причиняване на уврежданията и причината за поведението на подсъдимия. Твърди, че правилната квалификация на деянието е по чл. 118 или чл. 119 от НК. Явната несправедливост на наказанието е мотивирана с необходимостта да се приложи чл. 55 от НК, с оглед възрастта на подсъдимия и подбудите за извършване на престъплението.

В срока по чл. 351, ал. 4 от НПК е постъпило възражение от повереника на частния обвинител Н. Р., с което се иска решението да бъде оставено в сила.

В съдебно заседание защитниците на В. поддържат жалбата по изложените в нея съображения. Настояват, че липсва мотив за убийство, което означава, че не е умишлено. Обосновават наличието на мнима неизбежна отбрана и пледират за преквалификация на деянието по чл. 119 от НК.

Представителят на ВКП намира жалбата за неоснователна.

Повереникът счита, че решението е правилно и законосъобразно, че съдът е съобразил целия доказателствен материал и не е имал основание да приеме наличие на афект у подсъдимия или превишаване пределите на неизбежната отбрана.

Самият подсъдим заявява, че не е имал намерение да убива сина си, но той го е ударил.

Върховният касационен съд, след като се запозна с доводите на страните, и извърши проверка в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери жалбата за неоснователна:

Касаторът претендира, че съдът не е анализирал надлежно показанията на Н. Р., Б. Г. и И. Р., поради което спорните обстоятелства по делото – механизмът на причиняване на смъртта и причините за извършване на деянието, са останали неизяснени. Оплакването е напълно неоснователно. Въззивната инстанция е констатирала всички съществуващи противоречия в гласните доказателствени средства и е положила дължимите процесуални усилия за преодоляването им и разкриването на обективната истина.

Съобразно установените безспорни факти, значимите доказателствени средства за изясняване на механизма на осъществяване на деянието са, освен показанията на посочените трима свидетели, и показанията на В. Г., и обясненията на подсъдимия. Те са присъствали в помещението в момента на причиняване на нараняванията на пострадалия Р. Р.. В хода на съдебното следствие първоинстанционният съд е провел подробен разпит на тези лица, като неяснотите в показанията на В. Г. и в обясненията на В. са били отчетени и е прочетено съобщеното от тях в хода на досъдебното производство. Проведени са очни ставки. Изчерпателно събраният доказателствен материал е проверен от въззивната инстанция чрез съпоставянето му със заключенията на съдебномедицинските експертизи и обективните находки. Поведението на подсъдимия е анализирано и във връзка с предхождащите убийството събития. В резултат на законосъобразно осъществената дейност по събиране и проверка на доказателствата, апелативният съд е достигнал до фактическото заключение, че пострадалият Р. не е осъществил насилие или друго противозаконно действие с възможни тежки последици, което да афектира подсъдимия, нито е осъществил противоправно нападение спрямо него или негови близки. Следва да се отбележи, че същите възражения за неправилно изясняване на тези обстоятелства са направени и във въззивната жалба и вече са получили отговор, който се споделя от настоящата инстанция.

Изводът на съда по първото спорно обстоятелство – дали Р. е ударил баща си преди да напусне помещението, в което са седели, е надлежно мотивиран. Съобразно възприетата фактическа обстановка, непосредствено преди пострадалият да си тръгне от дома на родителите си със съпругата и синовете си, С. В. вече се е оттеглила. В стаята са останали подсъдимият и пострадалият, както и свидетелите В. Г., Н. Р., Б. Г. и И. Р. /върнал се след като извел от къщата малкия си брат Р./ . Съдът е дал вяра на твърденията на съпругата и двете деца, че не е имало физическо съприкосновение, като ги е обсъдил критично и ги е съпоставил с останалите налични данни. Преди всичко, съобразил е, че докато показанията на Р. и децата й са еднопосочни, подсъдимият и брат му си противоречат. В. поддържа, че е бил ударен в главата и повален на леглото на което седял, като му било необходимо известно време, за да се „осъзнае“, а В. Г. – че пострадалият е хвърлил баща си в салона. Продължили са да поддържат различни версии дори след провеждане на очна ставка помежду им. Правилно съдът е съобразил, че при преценка на достоверността им може да ползва и

медицинското заключение, според което липсват травми по тялото и главата на подсъдимия. Несъответствието е съществено, тъй като ударът и според неговата версия, и според тази на брат му, е бил силен и е следвало да остави следи, каквито не са открити.

Следващият спор се отнася до причината, поради която Р., след като си е тръгнал от дома на родителите си, се е оказал обратно в коридора. Изводът на въззивната инстанция, че е бил издърпан обратно от св. В. Г., е направен след внимателна и задълбочена преценка. Фактът е установен въз основа на показанията на съпругата и децата на пострадалия, които са последователни и категорични. Те са оспорени от Г., но след като твърдението му, че пострадалият е хвърлил подсъдимия извън помещението е било дискредитирано като недостоверно, съдът логически е изключил възможността той да е последвал Р. в коридора, за да предпази брат си. Така не е допуснал процесуални нарушения при установяване на обстоятелството, че пострадалият не се е озовал по своя воля обратно в къщата, а е бил издърпан от Г., който го е последвал извън стаята с агресивни намерения.

В мотивите на атакуваното решение надлежно е изяснено и развитието на ситуацията, след като Р. се е оказал обратно в коридора. Апелативната инстанция, в съответствие със защитната позиция, не е кредитирала твърденията, че В. Г. е биел пострадалия с юмруци, но надлежно е изяснила обстоятелството, че го е блъскал, и че дори го е повалил за кратко. Констатирана е липсата на противоречия в съдържанието на гласните доказателствени средства. Установената значителна концентрация на алкохол в кръвта на пострадалия кореспондира с данните, че е бил нестабилен. Съдът е съобразил показанията на Н. Р., двете ѝ деца, и тези на самия В. Г., който признава, че е бутал племенника си /макар и по друга причина/, а децата и жената бутали него. От съществено значение е да се отбележи пълната липса на данни за насилствени действия или дори на опити за такива от страна на пострадалия спрямо чичо му.

Адекватен отговор е получило и възражението на жалбоподателя, че деянието не би могло да е осъществено с пряк умисъл, тъй като липсва мотив. Инстанциите по фактите са установили причината за убийството с помощта на многобройните свидетелски показания и заключението на съдебно-психиатричната и психологична експертиза. Въззивният съд подробно е разяснил, че поведението на подсъдимия е повлияно от съчетанието на кумулиран по време на дългогодишни конфликти гняв и характеровите му особености, а скандалът в конкретната вечер е послужил като повод. Острата яростна реакция, отключена по незначителен повод е резултат от предшествващи сблъсъци с пострадалия, емоционално интерпретирани от В. през склонността му да възприема житейската ситуация с прекомерна подозрителност и враждебност, а себе си като жертва. В жалбата е преповторена формулираната вече пред апелативния съд теза за липса на причина за умишлено убийство, без да са изложени доводи за несъгласие с подробните мотиви на стр. 29 от решението.

При горното е видно, че Бургаският апелативен съд е изяснил релевантните обстоятелства без да допусне съществени процесуални нарушения. Поведението на пострадалия Р. преди да напусне помещението, в което е бил с баща си, не съдържа елементите насилие, тежка обида, клевета или друго противозаконно действие, сериозно застрашаващо подсъдимия или негови близки. От друга страна, раздражението на подсъдимия от приключилата разправа по повод на телефонния разговор с дъщеря му Р., не е било достатъчно силно и бурно, за да предизвика стеснение на съзнанието и намалени способности за самоконтрол. Правилното

приложение на материалния закон към фактическата обстановка изключва възможността за квалифициране на деянието като такова по чл. 118 от НК.

Коректно е установена и обстановката, заварена от подсъдимия В. в момента, когато е излязъл от стаята. Правната преценка за точната квалификация на деянието, респективно за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК, следва да се извърши именно с оглед на възприетото от В. непосредствено преди да нарани Р.. В момента, в който е влязъл в коридора, той е видял, че синът му е там, вместо вече да си е тръгнал, и че брат му го блъска, а Р. и двете деца дърпат Г.. Пасивната позиция на пострадалия в този момент категорично не притежава белезите на „нападение“ по смисъла на чл. 12, ал. 1 от НК. Той не е нанасял удари на В. Г., нито е замахвал, заплашвал, или по друг начин манифестирал намерение за предстоящо увреждане на него или на баща си. При липса на императивната предпоставка – непосредствено предстоящо или започнало и неприключило нападение, апелативният съд правилно е приел, че В. не се е намирал в ситуация на неизбежна отбрана, което от своя страна обезсмисля разсъжденията дали е превишил пределите ѝ.

Позицията на защитата в съдебно заседание пред касационната инстанция е доразвита, като наред с доводите в жалбата, се пледира за наличие на мнима неизбежна отбрана. Отнесена към установените факти, тази теза също е несъстоятелна. Бургаският апелативен съд е констатирал, че обясненията на подсъдимия в смисъл, че синът му се е надвесил застрашително над него, не отговарят на обективната истина, а обстановката е била различна – Р. е бил изблъскан от Г. с гръб към хладилника и саксиите с разсад. Напълно адекватно е отдал съществено значение и на характера на действията на подсъдимия, които не са отбранителни. Съобразено е съдебно-медицинското заключение за вида на нараняванията, което опровергава тезата за причиняване на смъртта при неизбежна отбрана /действителна или мнима/. Дълбочината и локализацията им не съответства на описаните от подсъдимия безразборни движения. Защитното размахване на ножа би причинило плитки и безразборни наранявания. Възможността В. погрешно да е оценил ситуацията и да е решил да се отбранява, също не намира опора в установената фактическа обстановка.

Оплакването за явна несправедливост на наказанието е аргументирано с възрастта на подсъдимия и причините за осъществяване на деянието. Предвид направеното искане за намаляване на наложеното минимално наказание чрез приложение на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК, то е неоснователно. Сметчаващите обстоятелства не са многобройни и никое от тях не е изключително. Подсъдимият е в активна възраст, към датата на деянието е бил на шестдесет години, т.е. не може да бъде определен като престарял и немощен индивид. Причината за извършване на деянието, надлежно разкрита от въззивната инстанция, обобщено може да бъде определена като дългогодишни конфликтни взаимоотношения, за които подсъдимият е не по-малко отговорен от пострадалия.

Повереникът на частния обвинител е направил своевременно искане за присъждане на разноски и е представил доказателство за изплатено адвокатско възнаграждение от Р. в размер на хиляда и сто лева. На основание чл. 189, ал. 3 от НПК тази сума следва да бъде възложена в тежест на подсъдимия Г. В..

Водим от горното, и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение,

Р Е Ш И:

Оставя в сила решение № 96 от 12.11.2024г. по ВНОХД № 124/24г. на Бургаския апелативен съд.

Осъжда подсъдимия Г. Р. В. да заплати на Н. Х. Р. сумата от 1100лв. /хиляда и сто лева/ за направените от нея разноски пред касационната инстанция.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1. 2.